

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita P. Camilli De Lellis Fvndatoris Religionis Clericorvm
Regvlarivm Infirmis Ministrantivm**

Cicatelli, Sanzio

Antverpiæ

Cap. XXI. Camillus Neapolim ad fundandam inibi Congregationem proficiscitur: & quod ibidem in principio fecerit operæ pretium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37267

famulatu. Cui cùm Ludouicus in vrbe Roma semel occurrisset, interrogauit: *Qui habes? recte apud te sunt omnia?* Respondit ille, non nihil se triftem esse, quòd herum non inueniret. tum illi Ludouicus: *An per te licet, ut tibi herum inueniam?* dixit licere. Mox ergo Ludouicus iniecta manu, *Eamus*, inquit, *ego tibi inueniam*, & rectà domum nostram ad Camillum deducit, precaturque per Dei amorem, vt velit hunc socium suum in Congregationem admittere. Deinde ad Iacobum conuersus, *Ecce*, inquit, *frater, ego tibi Iesum Christum pro Hero & Domino inueni: tunc illo es contentus?* Ille contentum se dixit: *admissus est*: & ambo exitum, quem iam dixi, habuerunt, veri ac germani sodales, tam in morte quam in vita, atque etiamnum (prout piè licet credere & sperare) in sancta gloria,

C A P V T X X I.

*Camillus Neapolim ad fundandam inibi Congregationem proficiscitur: & quod ibidem in principio fecerit operæpre-
tium.*

Doctor Mira Hispanus (qui postea fuit Episcopus Stabientis) Romę cùm esset,
F 5 prope

90 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
propè quotidie ad nostrum S. Magdalenz
templum accedebat facturus Sacrum; &
quòd erga pauperes animum gereret pietatis
ac misericordiæ plenum, arctam cum Ca-
millo amicitiam contraxerat. Is deinde pro-
fectus Neapolim, sermonem cum P. Ale-
xandro Burla de hac noua Congregatione
miscuit, suasitque, ut illam in ea ciuitate fun-
daret, asseuerando perutilem eam fore, cum
etisque pauperibus infirmis, & animam
gentibus maximum allaturam in tam pen-
culoso articulo subsidium: quibus permotus
Alexander (quippe vir erat eximia charitas,
atque ad omnia pietatis opera mirè propen-
sus) tam ardenter eam rem cum Camillo
pertractauit, missis etiam Romam ad ipsum
pro viatico quinquaginta aureis; ut de fun-
datione inter ipsos conclusum sit. Illuc igit
tur Camillus cum duodecim sociis (inter
quos fuit P. Blasius Oppertis, noui domicili
Superior designatus) iter suscepit. Neapolim
autem appulerunt vigesimā octauā Octo-
bris, anno millesimo quingentesimo octo-
gesimo octauo, die sanctorum Simonis & Iu-
dæ Apostolorum, habitaruntque in domo
conductitia, quam idem Alexander pecunii
suâ illis procurauit, & omni necessaria su-
pellecstile instruxit. Operæ pretium autem
quod in illis primordiis ibi fecit Congrega-

110

lio, illi soli narrare possunt, qui magnas mi-
serias, in quibus tum iacebat eius ciuitatis
Nosocomium Incurabilem, oculis suis con-
spexerunt. Quod ipsum statim atque à Ca-
millo & Fratribus nostris frequentari cœpit,
mox etiam Dei opitulante gratia, non modò
ab honoratioribus ciuibus eiusdem ciuitatis
similiter adiri cœptum est, verùm etiam cer-
tatum & sancta cum æmulatione, ab omni-
bus ferme nobilibus, & dominis tutelaribus
eius regni, in diuersas sodalites diuisis (res
sanè magna laude digna, & quam tota no-
bilitas Christiana imitari debeat) non dedi-
gnantibus illis dominis, ad S. Ludouici Regis
Franciæ exemplum, pauperibus infirmis in-
seruire, cibū porrigere, aquam in manus fun-
dere, lectos sternere, linguas purgare, plagas
obligare, ac denique, ad extremum Tobiae
officium sese demittendo, mortuos sepelire.
Quin ego ipse non absque magna confusio-
ne mea sæpius obseruauī, eorum complures
edulia præbere quibusdam infirmis adeò
putentibus, & tanta plagarum sanie scaten-
tibus, ut totum me stupor inuaderet, quo-
nam pacto fieri posset, ut homines tam mol-
liter educati, tam delicate enutriti, habere
stomachum tam firmum possent, ut non di-
cam tangere, sed vel præstò adesse, aut tan-
tisper apud eos manere possent. Atque, ut
summa-

VII

174

92 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
summatim complectar, ea in publicis valen-
dinariis opera & tam heroica facta incredi-
bili pietate coniuncta patrant, ut nemo sit
temperare possit, quin illa in despectu mun-
danæ superbiæ laudet atque extollat. Ut ve-
rò ad feminas quoque & matronas nobiles
transeamus, multæ ex Illustrissimis familias
sese ad seminarum seruitia materno affe-
ctu in iisdem valetudinariis applicant, immo
verò vulnera & vlcera & plagas quanticum
que fœtoris & stomachi sic attrahant, si
omne genus charitatis atque extremæ de-
missionis exercent, ut si tot illustres feminæ
ab ipsis infirmis in mancipia emptæ essent
non plus reuerà exigi ab iis debiti feruitij po-
set. Tot tibi cōspicere Fabiolas & Eustochias
sancto Hieronymo celebratas viderere: vnam
ab ingenti erga Nosocomij pauperes charita-
te, alterā aduersus charam matrem Paullam
morientem & in lecto anhelantem admirabi-
li pietate. Nam nobiles istæ Neapolitanæ,
quadam istarum Romanarum matronarum
sædilitate præstantium imitatione, non ab-
horrentes putorem, non declinantes plaga-
rum tabem, vermiumque fœditatem, proxi-
mè infirmas accedunt, solatium adhibent,
esculenta & poculenta in os inferunt, mem-
bra calefaciunt, ventum flabello concient,
lectos reparant, capillos religant, blanditiis
demul-

demulcent; vnoque verbo, nullum genus charitatis, quamlibet difficile, quamuis fastidio & nausea plenum (tantus est animorum feroe) intentatum prætermittunt. Non memoro supellecilem in eodem Nosocomio vel auctam, vel meliorem factam, seu cortinas spectes, seu linteas, seu culcitas, seu indusia, seu stragula, seu quæcumque alia linea infirmis necessaria; quibus iidem Nobiles in perpetuum conseruandis & reparandis census annuos attribuerunt. Id verò minimè silentio prætermittendum est, quod à propriis ciuium ac nobilium domibus, qui vices suas in dies diuiserunt, cibi infirmis subministrantur, quantâ maximâ diligentia præparati. Istius porrò tam feruentis charitatis incendium (quod ego perstrinx potius, quam plenè perfecteque commemorau) à Deo primùm, deinde à Congregatione nostra dici potest habere principium: non quod nostri dictarum Societatum auctores fuerint (quamuis hic sane antiquus Camilli spiritus & intentio extiterit) sed quod ad eas faciendas stimulo fuerint, bonis exemplis incitando, & viam præeundo, ad Nosocomia quotidie, manè & vesperi visitanda. Id autem totum diuinæ Maiestati acceptum referendum est, cui complacuit, seruum suum Camillum eligere ad offerenda tantis pauperum & infirmo-

VIII
174

94 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
firmorum necessitatibus tam expedita
media. Iam ad tempus extremi certaminis
atque mortis quod attinet, hic quoque no-
stra Congregatio ita ciuitatem illam exfoli-
tauit, ut bono eius exemplo & sancta qua-
dam æmulatione commoti, non modò alio-
rum Religiosorum permulti, sed ipsi etiam
Pastores apud suos subditos moribundos no-
tes totas excubarent: ut videatur ea tempe-
state nostra Congregatio omnibus aliis ad
eiusmodi officia charitatis quoddam velut
excitatorum extitisse. Quod si de promptu-
tudine hominibus pestiferis atq; aliis con-
gioso quolibet morbo laborantibus insi-
uiendi, quam ad hoc usque tempus nosti.
Congregatio tenuit, sermo faciendus ei-
vnicum dumtaxat factum, tamquam eu-
mum, in præsenti commemorabo: quod si
nostros maiorem in modum (vbi se simili-
obtulerit occasio) ad idem repræsentandum
queat accendere. Appulerant Neapolim et
Hispania triremes multæ Hispanis peditibus
onustæ, sed contagioso morbo sic infecti
ut metuens cladem aliquam ciuitas noluerint
eos admittere, sed mandauerit quadragin-
ta dierum moram Puteolis in Baiano posse
facere. & quia plurimi eorum, omnis expe-
tes auxilij tam corporis quam animæ, pa-
sim extinguebantur, Prorex nostros est de-

preca

precatus, vt tantis dignarentur mortalium
indignè pereuntium miseriis succurrere. Quo
sine tergiuersatione concesso, statim quin-
que illuc amandati sunt: qui oppidum in-
gressi, ad Nosocomium Annuntiatæ appel-
latum se contulerunt. Ibi præcipuus erat mi-
litum ægrotantium numerus: ad quos iu-
uandos & curandos in hunc modum ag-
gressi sunt. Postquam infirmi è triremibus
ad Nosocomium deportati essent, nostro-
rum vñus cum magna amoris ac beneuolen-
tia significatione eos recipiebat, capillos ton-
debat, vngues resecabat. Inculti enim &
horridi & illuuie ac sordibus pleni plerique
omnes erant. Alius illos exuebat, & putentes
pannos, qui fœtorem morte peiorem exha-
labant, detrahebat. Tertius nuda eorum cor-
pora refocillans, à capite ad imos pedes in
calidarum & odoriferarum aquarum bal-
neo proluebat. Alius deinde iam munda,
iam nitida corpora extergebat; ac postremus
denique in lectum inferebat. Erant porrò
iudicem milites adeò debiles & fame confecti,
vt ipsorum non pauci cibis in ore hærenti-
bus morti succumberent. Nec illos vlla ad-
iuuabat medicina, cùm sic afflicti essent ex
itinoris molestiis, vt loco medicinæ egeren-
dæ, animam exhalarent. Nostri autem su-
per continuos diurnos labores, etiam noctu-

in

96 VITÆ P. CAMILLI DE LELLIS
in vigiliis stabant, non modò apud eos q
ad mortem vergebant, sed etiam apud eos
qui iam mortui erant, ne lupi scilicet, aliaq
carniuora animalia in campis eos deuora-
rent. Finitis autem huius Nosocomij labo-
bus, in quietis vicem ad aliud se confereban-
sancti Iacobi Nosocomium, quod intra ve-
tus quoddam palatium, amphitheatro Vo-
spasiani imminens, struebatur. Dicebant au-
tem cor sibi intra pectus disrumpi, cùm tan-
tam pauperum militum humi prostratorum
stragem oculis cernerent, qui promiscuè vi-
cum feminis in terram proiecti iacebant. Ad
extremum, cunctis ferè militibus morte oc-
cupatis, cœpit & in nostros graffari morbus
vnde Neapolim ducti valetudinis recuperan-
dæ gratiâ, non ita potuere salui euaderet
quoniam mors duos vindicaret, sed eos melior
vita dignos. Ij fuerunt Ioannes Baptista Bu-
trico Neapolitanus, & Seraphinus Lucanus
qui duo Fratres primitiæ fuerunt, quas noſti
Congregatio diuinæ Maiestati obtulit a
iis omnibus, qui in posterum per hoc nouum
mortis genus, vitam suam pro Fratrum Chri-
ſtianorum salute sunt immolaturi. Erant am-
bo tantæ charitatis, ut Ioannes Baptista iam
morti vicinus, & vi pestiferæ febris, quæ ca-
put inuaserat, à sensibus alienatus, nihil
aliud nisi de infirmis verba funderet, & lin-

guia partim Hispanica , partim Italica , di-
ctos milites ad animæ curam sollicitaret.
Qua in phrenesi vitam hanc reliquit , &
meliorem inuenit . Seraphinus quoque su-
per iisdem rebus alienata mente sermo-
nes iaciens , tantum dicebat : *Adiuua , ad-
iuua hunc pauperem , ne decidat* . Denique
bona exempla , quæ in illo Congregationis
initio data sunt à nostris Neapoli , complu-
res permouerunt , vt de illa suis sumptibus
adiuanda ac promouenda cogitarent . Hinc
perillustris Domina Roberta Carafa Dux
Mataluni , & Domina Constantia à Caret-
tis , & Domina Iulia à Castellis , largitæ sunt
Congregationi nostræ ad quindecim millia
aureorum pro prima coëmptione illius do-
micilij , in quo iam nostri degunt , Sanctæ
Mariæ Portæ cæli . Sed præ omnibus Domi-
na Iulia à Castellis , femina excellenti pietate
& charitate , eo semper studio ac fauore Con-
gregationem nostram prosecuta est , vt ob
continua grandium summarum subsidia ,
meritò dici possit & haberi vera mater &
fundatrix huius domicilij , quod in dicta ciui-
tate Neapoli possidemus .

G . C A -

R. 174